

Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (prvního senátu)

24. června 2015*

„Řízení o předběžné otázce — Prostor svobody, bezpečnosti a práva — Hranice, azyl a přistěhovalectví — Směrnice 2004/83/ES — Článek 24 odst. 1 — Minimální normy týkající se podmínek přiznávání postavení uprchlíka nebo statusu podpůrné ochrany — Odnětí povolení k pobytu — Podmínky — Pojem ‚závažné důvody bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku‘ — Účast osoby, která má postavení uprchlíka, na činnostech organizace uvedené na seznamu teroristických organizací vypracovaném Evropskou unií“

Ve věci C-373/13,

jejímž předmětem je žádost o rozhodnutí o předběžné otázce na základě článku 267 SFEU, podaná rozhodnutím Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (Německo) ze dne 27. května 2013, došlým Soudnímu dvoru dne 2. července 2013, v řízení

H. T.

proti

Land Baden-Württemberg,

SOUDNÍ DVŮR (první senát),

ve složení A. Tizzano, předseda senátu, S. Rodin, A. Borg Barthet, E. Levits a M. Berger (zpravodajka), soudci,

generální advokátka: E. Sharpston,

vedoucí soudní kanceláře: A. Impellizzeri, rada,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 4. června 2014,

s ohledem na vyjádření předložená:

- za H. T. B. Pradelem, Rechtsanwalt,
- za německou vládu T. Henzem a A. Lippstreuem, jakož i A. Wiedmann, jako zmocněnci,
- za řeckou vládu M. Michelogiannaki, jako zmocněnkyní,
- za italskou vládu G. Palmieri, jako zmocněnkyní, ve spolupráci s M. Russo, avvocato dello Stato,
- za Evropskou komisi M. Condou-Durande a W. Bogensbergerem, jako zmocněnci,

* Jednací jazyk: němčina.

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 11. září 2014,

vydává tento

Rozsudek

- 1 Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce se týká výkladu čl. 21 odst. 2 a 3 a čl. 24 odst. 1 a 2 směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany (Úř. věst. L 304, s. 12; Zvl. vyd. 19/07, s. 96, a opravy v Úř. věst. 2005, L 204, s. 24 a Úř. věst. 2011, L 278, s. 13).
- 2 Tato žádost byla předložena v rámci sporu mezi panem H. T. a Land Baden-Württemberg ve věci rozhodnutí o jeho vyhoštění z území Německé spolkové republiky a odejmutí jeho povolení k pobytu.

Právní rámec

Mezinárodní právo

Ženevská úmluva o právním postavení uprchlíků

- 3 Článek 28 Úmluvy o právním postavení uprchlíků, podepsané v Ženevě dne 28. července 1951, která vstoupila v platnost dne 22. dubna 1954 [*Recueil des traités des Nations unies*, sv. 189, s. 150, č. 2545 (1954), dále jen „Ženevská úmluva“], k níž byl připojen Protokol týkající se právního postavení uprchlíků ze dne 31. ledna 1967, jenž vstoupil v platnost dne 4. října 1967, v odstavci 1, nadepsaném „Cestovní doklady“, stanoví:

„Smluvní státy vystaví uprchlíkům, kteří se nacházejí zákonně na jejich území, cestovní doklady, které jim umožní cestování mimo jejich území, pokud tomu nebrání závažné důvody státní bezpečnosti nebo veřejného pořádku; [...]“

- 4 Článek 32 Ženevské úmluvy, nadepsaný „Vyhoštění“, v odstavci 1 stanoví:

„Smluvní státy nesmí vyhostit uprchlíka zákonně se nacházejícího na jejich území, kromě případů odůvodněných státní bezpečností nebo veřejným pořádkem.“

- 5 Článek 33 Ženevské úmluvy, nadepsaný „Zákaz vyhoštění a navracení (refoulement)“, stanoví:

„1. Žádný smluvní stát nevyhostí jakýmkoli způsobem nebo nevrátí uprchlíka na hranice zemí, ve kterých by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení.

2. Výhody tohoto ustanovení však nemohou být požadovány uprchlíkem, který z vážných důvodů může být považován za nebezpečného v zemi, ve které se nachází, nebo který poté, co byl usvědčen konečným rozsudkem ze zvláště těžkého trestného činu, představuje nebezpečí pro společnost této země.“

Rezoluce Rady bezpečnosti Organizace spojených národů

- 6 Dne 28. září 2001 přijala Rada bezpečnosti Organizace spojených národů rezoluci 1373 (2001), jejíž preambule potvrzuje zejména „nezbytnost bojovat všemi prostředky, v souladu s Chartou OSN, proti hrozbám mezinárodnímu míru a bezpečnosti, které představují teroristické činy“.
- 7 Podle bodu 5 uvedené rezoluce Rada bezpečnosti prohlašuje, že jsou „jednání, metody a praktiky terorismu v rozporu s cíli a zásadami Organizace spojených národů a že úmyslné financování, plánování a podněcování teroristických činů je rovněž v rozporu s cíli a zásadami Organizace spojených národů“.
- 8 Bod 5 rezoluce Rady bezpečnosti Organizace spojených národů 1377 (2001) ze dne 12. listopadu 2001 týkající se hrozby pro mezinárodní mír a bezpečnost v důsledku teroristických činů zdůrazňuje, že „mezinárodní teroristické činy jsou v rozporu s cíli a zásadami uvedenými v Chartě Organizace spojených národů a že financování, plánování a příprava mezinárodních teroristických činů, stejně jako všechny ostatní formy podpory v tomto ohledu, jsou rovněž v rozporu s cíli a zásadami uvedenými v [této Chartě]“.

Unijní právo

- 9 Body 3, 6, 10, 16, 22, 28 a 30 odůvodnění směrnice 2004/83 uvádí:

„(3) Ženevská úmluva a protokol jsou základem mezinárodního právního režimu na ochranu uprchlíků.

[...]

(6) Hlavním cílem této směrnice je na jedné straně zajistit, aby členské státy používaly společná kritéria pro zjišťování totožnosti osob, které mezinárodní ochranu skutečně potřebují, a na druhé straně zajistit minimální úroveň výhod poskytovaných těmto osobám ve všech členských státech.

[...]

(10) Tato směrnice ctí základní práva a dodržuje zásady uznané zejména Listinou základních práv Evropské unie. Tato směrnice zejména usiluje o zajištění plného dodržování lidské důstojnosti a práva na azyl u žadatelů o azyl a jejich rodinných příslušníků, kteří je doprovázejí.

[...]

(14) Přiznání postavení uprchlíka je deklaratorním aktem.

[...]

(22) Jednání v rozporu s cíli a zásadami OSN jsou stanovena v preambuli a v člancích 1 a 2 Charty OSN a jsou vtělena zejména v rezoluce OSN týkající se opatření boje proti terorismu, v nichž se prohlašuje, že ‚jednání, metody a praktiky terorismu jsou v rozporu s cíli a zásadami Organizace spojených národů‘ a že ‚úmyslné financování, plánování a podněcování teroristických činů je rovněž v rozporu s cíli a zásadami Organizace spojených národů‘.

[...]

(28) Pojmy bezpečnosti státu a veřejného pořádku se vztahují rovněž na případy, kdy státní příslušník třetí země patří ke spolčení podporujícím mezinárodní terorismus nebo podporuje takové spolčení.

[...]

(30) Členské státy mohou v mezích daných mezinárodními závazky stanovit, že je udělení výhod týkajících se přístupu k zaměstnání, sociální a zdravotní péči a přístupu k integračním opatřením podmíněno předchozím vydáním povolení k pobytu.“

10 Článek 13 směrnice 2004/83, nadepsaný „Přiznání postavení uprchlíka“, stanoví:

„Členské státy přiznávají postavení uprchlíka státním příslušníkům třetích zemí a osobám bez státní příslušnosti, které splňují podmínky pro získání postavení uprchlíka v souladu s kapitolami II a III.“

11 Článek 14 této směrnice, nadepsaný „Odnětí, ukončení platnosti nebo zamítnutí prodloužení platnosti postavení uprchlíka“, stanoví:

„4. Členské státy mohou odejmout, ukončit nebo zamítnout prodloužení platnosti postavení přiznaného uprchlíkovi vládním, správním, soudním nebo kvazisoudním orgánem, jestliže:

- a) existují závažné důvody k tomu, aby byl považován za nebezpečí pro bezpečnost členského státu, v němž se nachází;
- b) jako osoba odsouzená pravomocným rozsudkem za zvlášť závažný trestný čin představuje nebezpečí pro společnost dotyčného členského státu.

[...]

6. Osoby, na které se vztahují odstavce 4 a 5, jsou způsobilé k právům uvedeným v člancích 3, 4, 16, 22, 31 a 32 a 33 Ženevské úmluvy nebo podobným právům, pokud se nacházejí v dotyčném členském státě.“

12 Článek 21 uvedené směrnice, nadepsaný „Ochrana před navracením“, stanoví:

„1. Členské státy dodržují zásadu nenavracení v souladu se svými mezinárodními závazky.

2. Nevylučují-li to mezinárodní závazky uvedené v odstavci 1, mohou členské státy uprchlíka navrátit bez ohledu na to, zda je formálně uznán, jestliže:

- a) existují závažné důvody pro to, aby byl považován za nebezpečí pro bezpečnost členského státu, v němž se nachází, nebo
- b) jako osoba odsouzená pravomocným rozsudkem za zvlášť závažný trestný čin představuje nebezpečí pro společnost dotyčného členského státu.

3. Členské státy mohou odejmout, ukončit platnost nebo zamítnout prodloužení platnosti nebo přiznání povolení k pobytu uprchlíkovi, na kterého se vztahuje odstavec 2.“

13 Článek 24 téže směrnice, nadepsaný „Povolení k pobytu“, je následujícího znění:

„1. Co nejdříve po přiznání postavení uprchlíka udělí členský stát osobám, kterým bylo přiznáno, povolení k pobytu, které má dobu platnosti alespoň tři roky a lze ji prodloužit, pokud tomu nebrání závažné důvody bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku a aniž je dotčen čl. 21 odst. 3.

Aniž je dotčen čl. 23 odst. 1, může být rodinným příslušníkem osob, kterým bylo přiznáno postavení uprchlíka, vydáno povolení k pobytu, které má dobu platnosti kratší než tři roky a lze ji prodloužit.

2. Co nejdříve po přiznání statusu podpůrné ochrany vydá členský stát osobám, kterým byl tento status přiznán, povolení k pobytu, které má dobu platnosti alespoň jeden rok a lze ji prodloužit, pokud tomu nebrání závažné důvody bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku.“

- 14 Článek 28 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/38/ES ze dne 29. dubna 2004 o právu občanů Unie a jejich rodinných příslušníků svobodně se pohybovat a pobývat na území členských států, o změně nařízení (EHS) č. 1612/68 a o zrušení směrnic 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS (Úř. věst. L 158, s. 77; Zvl. vyd. 05/05, s. 46, a opravy v Úř. věst. 2004, L 229, s. 35, a v Úř. věst. 2005, L 197, s. 34), nadepsaný „Ochrana před vyhoštěním“, stanoví:

„1. Před přijetím rozhodnutí o vyhoštění z důvodů veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti vezme hostitelský členský stát v úvahu skutečnosti, jako je délka pobytu dotyčné osoby na jeho území, věk, zdravotní stav, rodinné a ekonomické poměry, společenská a kulturní integrace v hostitelském členském státě a intenzita vazeb na zemi původu.

2. Hostitelský členský stát nesmí, s výjimkou závažných důvodů týkajících se veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti, vydat rozhodnutí o vyhoštění proti občanům Unie nebo jejich rodinným příslušníkům bez ohledu na jejich státní příslušnost, kteří mají právo trvalého pobytu na jeho území.

3. Rozhodnutí o vyhoštění nesmí, s výjimkou naléhavých důvodů týkajících se veřejného pořádku nebo veřejné bezpečnosti vymezených členskými státy, být vydáno proti občanům Unie, kteří:

- a) posledních deset let měli pobyt v hostitelském členském státě; nebo
- b) jsou nezletilými osobami, kromě případů, kdy je vyhoštění v nejlepším zájmu dítěte, jak je stanoveno v Úmluvě OSN o právech dítěte ze dne 20. listopadu 1989.“

- 15 Článek 9 směrnice Rady 2003/109/ES ze dne 25. listopadu 2003 o právním postavení státních příslušníků třetích zemí, kteří jsou dlouhodobě pobývajícími rezidenty (Úř. věst. 2004, L 16, s. 44; Zvl. vyd. 19/06, s. 272), nadepsaný „Odnětí nebo ztráta právního postavení“, stanoví:

„1. Dlouhodobě pobývající rezident ztrácí nárok na právní postavení dlouhodobě pobývajícího rezidenta, jestliže:

[...]

- b) bylo přijato opatření k vyhoštění za podmínek stanovených v článku 12;

[...]“

Německé právo

- 16 Ustanovení § 11 zákona o pobytu, práci a začlenění cizinců na spolkovém území (Gesetz über den Aufenthalt, die Erwerbstätigkeit und die Integration von Ausländern im Bundesgebiet) ze dne 30. července 2004 (BGBl. 2004 I, s. 1950), ve znění použitelném na skutkový stav v původním řízení (dále jen „Aufenthaltsgesetz“), nadepsané „Zákaz vstupu a pobytu“, v odstavci 1 stanoví:

„Cizinec, jehož pobyt byl rozhodnutím ukončen, jenž byl vrácen nebo byl vyhoštěn, nesmí znovu vstoupit na spolkové území a zdržovat se na něm. Povolení k pobytu se mu neudělí ani v případě, že jsou splněny podmínky pro vznik nároku podle tohoto zákona. [...]“

- 17 Ustanovení § 25 Aufenthaltsgesetz, nadepsané „Pobyt z humanitárních důvodů“, stanoví:

„(1) Oprávnění k pobytu se udělí cizinci, kterému bylo přiznáno právo na azyl aktem, který nelze napadnout žalobou. Toto ustanovení neplatí, pokud byl cizinec vyhoštěn ze závažných důvodů souvisejících s bezpečností státu a veřejným pořádkem. Až do udělení oprávnění se pobyt považuje za povolený. Oprávnění k pobytu umožňuje výkon profesní činnosti.

(2) Oprávnění k pobytu se udělí cizinci, kterému bylo přiznáno postavení uprchlíka aktem spolkového úřadu pro migraci a uprchlíky, který nelze napadnout žalobou podle § 3 odst. 4 zákona o azylovém řízení. Ustanovení § 1 druhá až čtvrtá věta se použijí obdobně.

[...]

(5) Odchylně od § 11 odst. 1 může být uděleno oprávnění k pobytu cizinci, který je povinen opustit území na základě vykonatelného aktu, pokud je opuštění území nemožné z právních či faktických důvodů, a pokud odpadnutí překážek pro opuštění území nelze očekávat v předvídatelné lhůtě. Oprávnění k pobytu se udělí, je-li vyhoštění pozastaveno po dobu 18 měsíců. [...]“

- 18 Ustanovení § 51 Aufenthaltsgesetz, nadepsané „Ukončení legálního pobytu; zachování omezení“, v odstavci 1 stanoví:

„Platnost povolení k pobytu zaniká v následujících případech:

[...]

5. Vyhoštění cizince,

[...]“

- 19 Ustanovení § 54 Aufenthaltsgesetz, nadepsané „Zásada vyhoštění“, zní takto:

„Cizinec je vyhoštěn v zásadě tehdy, pokud

[...]

5. existuje důvod domnívat se, že je tato osoba (nebo byla) členem organizace podporující terorismus nebo takovou organizaci podporuje. Dřívější členství nebo podpora přitom mohou být rovněž důvodem k vyhoštění, pokud z nich vyplývá aktuálně hrozící nebezpečí,

[...]“

- 20 Podle § 54a Aufenthaltsgesetz, nadepsaného „Monitorování cizinců, kteří byli vyhoštěni, z důvodů národní bezpečnosti“:

„(1) Cizinec, vůči němuž existuje vykonatelné rozhodnutí o vyhoštění vydané podle § 54 odst. 5 Aufenthaltsgesetz, [...] se musí nejméně jednou týdně hlásit na místně příslušné policejní služebně, nestanoví-li cizinecká služba jinak. Je-li cizinec povinen opustit území na základě vykonatelného aktu přijatého z jiného důvodu než důvodů vyhoštění uvedených v první větě, může být v souladu s první větou nařízena povinnost hlášení se, je-li to nutné za účelem zabránění nebezpečí pro bezpečnost státu a veřejný pořádek.

(2) Jeho pobyt je omezen na obvod, v němž cizinecká služba vykonává působnost, nestanoví-li tento orgán jinak.“

- 21 Ustanovení § 55 Aufenthaltsgesetz, nadepsané „Vyhoštění v rámci posuzovací pravomoci správního orgánu“, stanoví:

„(1) Cizinec může být vyhoštěn, pokud jeho pobyt ohrožuje bezpečnost státu a veřejný pořádek nebo jiné důležité zájmy Spolkové republiky Německo.

[...]

(3) Při rozhodnutí o vyhoštění je namístě vzít v úvahu:

1. délku oprávněného pobytu cizince a jeho osobní, hospodářské a jiné vazby na spolkovém území, které si zasluhují ochranu,
2. důsledky vyhoštění pro rodinné příslušníky nebo partnera cizince, kteří oprávněně pobývají na spolkovém území a žijí s ním v rodinném soužití,
3. podmínky odkladu vyhoštění uvedené v § 60a odst. 2 a 2b.“

- 22 Ustanovení § 56 Aufenthaltsgesetz, nadepsané „Zvláštní ochrana před vyhoštěním“, v odstavci 1 stanoví:

„Cizinec,

1. jenž je držitelem povolení k pobytu a který legálně pobýval na spolkovém území nejméně pět let,

[...]

3. jenž je držitelem oprávnění k pobytu, legálně pobýval na spolkovém území po dobu nejméně pěti let a žije v manželském svazku či nikoli s cizincem ve smyslu bodů 1 a 2,
4. jenž žije s německým rodinným příslušníkem či německým partnerem v rodinném soužití,
5. jemuž bylo přiznáno právo na azyl, má na spolkovém území postavení uprchlíka nebo je držitelem cestovního dokladu uvedeného v Úmluvě o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 (BGBl. 1953 II, s. 559) a vydaného orgánem Spolkové republiky Německo,

požívá zvláštní ochrany před vyhoštěním. Může být vyhoštěn pouze ze závažných důvodů bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku. Závažné důvody bezpečnosti státu a veřejného pořádku zpravidla existují v případech uvedených v ustanoveních § 53 a § 54 odst. 5 až 5b a 7. Jsou-li dány podmínky dle § 53, cizinec je zpravidla vyhoštěn. Jsou-li dány podmínky § 54, o jeho vyhoštění se rozhodne v rámci posuzovací pravomoci správního orgánu.“

23 Ustanovení § 60 Aufenthaltsgesetz, nadepsané „Zákaz vyhoštění“, zní takto:

„(1) Podle Úmluvy o právním postavení uprchlíků ze dne 28. července 1951 (BGBl. 1953 II, s. 559) nemůže být cizinec vyhoštěn do země, ve které je z důvodů rasových, náboženských nebo národnostních nebo z důvodů příslušnosti k určitým společenským vrstvám nebo i zastávání určitých politických názorů ohrožen jeho život nebo jeho svoboda. Toto ustanovení se vztahuje rovněž na osoby, které mají právo na azyl a na cizince, kteří buď získali postavení uprchlíka aktem, který nelze napadnout žalobou, nebo mají na spolkovém území z jiného důvodu postavení uprchlíka, nebo jim bylo mimo spolkové území přiznáno postavení zahraničního uprchlíka v souladu s [Ženevskou úmluvou]. [...]

[...]

(8) Odstavec 1 se nepoužije, pokud je cizinec ze závažných důvodů třeba považovat za hrozbu pro bezpečnost Spolkové republiky Německo, nebo pokud poté, co mu byl konečným rozsudkem uložen trest odnětí svobody v délce nejméně tři roky za zvláště závažný trestný čin, představuje nebezpečí pro společnost. Toto ustanovení se použije rovněž tehdy, pokud cizinec splňuje podmínky § 3 odst. 2 zákona o azylovém řízení.

(9) V případech uvedených v odstavci 8 může být cizinec, který požádal o azyl, odchýlně od ustanovení zákona o azylovém řízení, předmětem opatření k vyhoštění, jež lze vykonat. [...]

[...]“

24 Ustanovení § 60a Aufenthaltsgesetz, nadepsané „Dočasný odklad vyhoštění (strpění)“, stanoví:

„[...]

(2) Vyhoštění cizince se odkládá, dokud je toto vyhoštění nemožné z faktických a právních důvodů a oprávnění k pobytu nebylo uděleno. [...]

(3) Odkladem vyhoštění cizince není dotčena jeho povinnost opustit území.

[...]“

25 Ustanovení § 18 zákona o veřejných sdruženích (Gesetz zur Regelung des öffentlichen Vereinsrechts) ze dne 5. srpna 1964 (BGBl. 1964 I, s. 593), ve znění použitelném na skutkový stav v původním řízení (dále jen „Vereinsgesetz“), nadepsané „Místní působnost zákazů sdružení“, stanoví:

„Zákazy sdružení, která mají sídlo mimo území, na které se vztahuje tento zákon, avšak mají pobočky na tomto území, se použijí pouze na tyto pobočky. Pokud sdružení nemá žádnou pobočku na území, na něž se vztahuje tento zákon, zákaz (§ 3 odst. 1) se použije na jeho činnost na tomto území.“

26 Ustanovení § 20 Vereinsgesetz, nadepsané „Porušení zákazů“, v odstavci 1 stanoví:

„Každý, kdo činností vykonávanou na území, na něž se vztahuje tento zákon,

[...]

4. porušuje vykonatelný zákaz uložený na základě § 14 odst. 3 první věty nebo § 18 druhé věty,

[...]

bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo peněžitým trestem, není-li čin trestný podle článků 84, 85, 86a nebo článků 129 až 129b trestního zákona [...]

[...]“

Spor v původním řízení a předběžné otázky

- 27 Pan H. T., narozený v roce 1956, je tureckým státním příslušníkem kurdského původu. Od roku 1989 žije v Německu se svou ženou, která je rovněž tureckým státním příslušníkem, a jejich osmi dětmi, z nichž pět je německými státními příslušníky.
- 28 Od 24. června 1993 je pan H. T. uznán za uprchlíka ve smyslu Ženevské úmluvy. Toto uznání bylo odůvodněno politickou činností v exilu ku prospěchu „Kurdské strany pracujících“ (dále jen „PKK“), jakož i hrozbou pronásledování, jemuž by pro své politické přesvědčení čelil, pokud by se vrátil zpět do Turecka.
- 29 Dne 7. října 1993 bylo panu H. T. uděleno povolení k trvalému pobytu ve Spolkové republice Německo.
- 30 Rozhodnutím ze dne 21. srpna 2006 příslušné orgány panu H. T. postavení uprchlíka odejmuly, a to z toho důvodu, že se politická situace v Turecku změnila, a v důsledku toho se již nemá za to, že mu v této zemi hrozí pronásledování.
- 31 Toto rozhodnutí bylo zrušeno rozsudkem Verwaltungsgericht Karlsruhe (správní soud v Karlsruhe, Německo) ze dne 30. listopadu 2007, takže postavení uprchlíka panu H. T. zůstalo.
- 32 V 90. letech se pan H. T. různými způsoby podílel na politických činnostech ve prospěch PKK a organizací s ní spojených či jejich nástupnických organizací.
- 33 Rozhodnutím ze dne 22. listopadu 1993 spolkový ministr vnitra zakázal PKK a jiným organizacím spojeným s touto stranou vyvíjet činnost v Německu.
- 34 Na základě článku 20 Vereinsgesetz zahájily příslušné orgány trestní řízení proti panu H. T. za podporování PKK, když proti němu získaly důkazní prostředky během prohlídky jeho obydlí. V tomto řízení bylo zjištěno, že pan H. T. shromažďoval dary pro PKK a příležitostně distribuoval periodikum *Serxwebûn* vydávané PKK.
- 35 Rozsudkem ze dne 3. prosince 2008 uložil Landgericht Karlsruhe (zemský soud v Karlsruhe) panu H. T. pokutu ve výši 3 000 eur za porušení zákazu činnosti s ohledem na právo sdružování. Když Bundesgerichtshof (spolkový soudní dvůr) zamítl odvolání proti tomuto rozsudku, nabyl uvedený rozsudek dne 8. dubna 2009 právní moci.
- 36 Rozhodnutím ze dne 27. března 2012 nařídila Regierungspräsidium Karlsruhe (regionální rada města Karlsruhe) jménem Land Baden-Württemberg vyhoštění pana H. T. ze Spolkové republiky Německo (dále jen „rozhodnutí o vyhoštění“). Toto rozhodnutí, založené na ustanovení § 54 bodu 5 ve spojení s § 55 a § 56 Aufenthaltsgesetz, bylo odůvodněno skutečností, že pan H. T. podporoval PKK až do data ke konci roku 2011, a že tak představuje „aktuálně hrozící nebezpečí“ ve smyslu § 54 bodu 5 Aufenthaltsgesetz. Uvedeným rozhodnutím byla dotyčné osobě v souladu s § 54a Aufenthaltsgesetz rovněž uložena povinnost hlásit se dvakrát týdně na příslušné policejní služebně a omezena jeho svoboda pohybu pouze na území města Mannheim (Německo), v němž měl bydliště. Konečně podle § 51 odst. 1 Aufenthaltsgesetz způsobilo toto rozhodnutí bez dalšího zánik platnosti povolení k pobytu, které bylo panu H. T. uděleno.

37 Nicméně vzhledem k rodinnému soužití pana H. T. s jeho manželkou a nezletilými dětmi a s přihlédnutím k povolení k trvalému pobytu, které mu bylo již uděleno, jakož i k právu na azyl a postavení uprchlíka, která mu byla přiznána, bylo rozhodnutí o vyhoštění vydáno v rámci posuzovací pravomoci správního orgánu na základě § 56 odst. 1 Aufenthaltsgesetz a příslušný orgán rozhodl vyhoštění pana H. T. odložit. Žaloba podaná posledně jmenovaným proti tomuto rozhodnutí byla zamítnuta rozsudkem Verwaltungsgericht Karlsruhe ze dne 7. srpna 2012.

38 Pan H. T. podal proti tomuto rozsudku odvolání k předkládajícímu soudu a uvedený soud usnesením ze dne 28. listopadu 2012 toto odvolání připustil. Uvedený soud vyjadřuje pochybnosti o zrušení povolení k pobytu pana H. T., a klade si tudíž otázku, zda lze rozhodnutí o vyhoštění posledně jmenovaného odůvodnit ve světle čl. 21 odst. 2 a 3 a článku 24 směrnice 2004/83. Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg (vrchní správní soud pro Bádensko-Württembersko) má zejména za to, že povinnost uložená členským státem čl. 24 odst. 1 prvním pododstavcem této směrnice udělit osobám, kterým bylo přiznáno postavení uprchlíka, povolení k pobytu, které má dobu platnosti alespoň tři roky, má za následek zákaz odejmout toto povolení k pobytu nebo již existující povolení, pokud není dán žádný z důvodů, pro které lze udělení povolení k pobytu od počátku odmítnout.

39 Za těchto podmínek se Verwaltungsgerichtshof Baden-Württemberg rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžné otázky:

„1) a) Musí být pravidlo obsažené v čl. 24 odst. 1 prvním pododstavci směrnice 2004/83 týkající se povinnosti členských států udělit povolení k pobytu osobám, kterým bylo přiznáno postavení uprchlíka, respektováno i v případě odnětí již uděleného povolení k pobytu?

b) Musí být toto pravidlo vykládáno tak, že brání odnětí nebo ukončení povolení k pobytu (např. vyhoštěním podle vnitrostátního práva) uznaného uprchlíka, pokud nejsou splněny podmínky čl. 21 odst. 3 ve spojení s odst. 2 směrnice 2004/83 nebo nejsou dány ‚závažné důvody bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku‘ ve smyslu čl. 24 odst. 1 prvního pododstavce této směrnice?

2) V případě, že bude na první otázku v písm. a) a b) odpovězeno kladně:

a) Jak má být vykládán důvod pro vyloučení týkající se ‚závažných důvodů bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku‘ v čl. 24 odst. 1 prvním pododstavci směrnice 2004/83 s ohledem na nebezpečí vyplývající z podpory teroristického sdružení?

b) Mohou být dány ‚závažné důvody bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku‘ ve smyslu čl. 24 odst. 1 prvního pododstavce směrnice 2004/83, pokud uznaný uprchlík mimo jiné vybíráním darů a trvalou účastí na akcích souvisejících s PKK podporoval PKK, i když nejsou splněny podmínky pro vyloučení použití zákazu navrácení podle čl. 33 odst. 2 Ženevské úmluvy [...], a tedy ani podmínky čl. 21 odst. 2 směrnice 2004/83?

3) Pro případ záporné odpovědi na první otázku v písm. a):

Je podle unijního práva odnětí nebo ukončení platnosti povolení k pobytu uděleného uznanému uprchlíkovi (např. vyhoštěním podle vnitrostátního práva) přípustné pouze při splnění podmínek čl. 21 odst. 3 ve spojení s odst. 2 směrnice 2004/83 (nebo následných ustanovení směrnice [Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. prosince 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (Úř. věst. L 337, s. 9)] stejného znění)?“

K předběžným otázkám

K první a třetí otázce

- 40 Podstatou první a třetí otázky předkládajícího soudu, kterými je třeba se zabývat společně, je, zda a za jakých podmínek čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/83 dovoluje členskému státu odejmout povolení k pobytu uprchlíka, či ukončit platnost tohoto povolení k pobytu, třebaže toto ustanovení, na rozdíl od čl. 21 odst. 3 této směrnice, tuto možnost výslovně nestanoví. V případě kladné odpovědi se předkládající soud táže, zda je odnětí takového povolení k pobytu dovoleno pouze na základě čl. 21 odst. 2 a 3 uvedené směrnice, pokud uprchlík již není chráněn před navrácením, nebo rovněž na základě čl. 24 odst. 1 této směrnice.
- 41 Pro účely odpovědi na tyto otázky je třeba zkoumat působnost čl. 21 odst. 2 a 3 směrnice 2004/83 a čl. 24 odst. 1 této směrnice, jakož i vztah, který mezi těmito dvěma ustanoveními existuje.
- 42 Podle čl. 21 odst. 1 směrnice 2004/83 musejí členské státy dodržovat zásadu nenavracení v souladu se svými mezinárodními závazky. Článek 21 odst. 2 této směrnice, jehož znění v podstatě přebírá znění čl. 33 odst. 2 Ženevské úmluvy, nicméně stanoví výjimku z této zásady, když přiznává členským státům diskreční pravomoc navrátit uprchlíka, nevylučují-li to mezinárodní závazky a existují-li závažné důvody pro to, aby byl tento uprchlík považován za nebezpečí pro bezpečnost členského státu, v němž se nachází, nebo pokud jako osoba odsouzená pravomocným rozsudkem za zvlášť závažný trestný čin představuje nebezpečí pro společnost dotyčného členského státu. Naproti tomu článek 21 uvedené směrnice neupravuje vyhoštění uprchlíka mimo případ navrácení.
- 43 V případě, že situace uprchlíka splňuje podmínky stanovené v čl. 21 odst. 2 směrnice 2004/83, členské státy, jež požívají diskreční pravomoci navrátit uprchlíka nebo ho nenavrátit, mají tři možnosti. Zaprvé členské státy mohou dotyčného uprchlíka navrátit. Zadruhé mohou vyhostit uprchlíka do třetí země, v níž mu nehrozí riziko pronásledování nebo riziko, že se stane obětí vážné újmy ve smyslu článku 15 této směrnice. Zatřetí členské státy mohou uprchlíkovi povolit, aby zůstal na jejich území.
- 44 Pokud je navrácení možné podle čl. 21 odst. 2 směrnice 2004/83, členské státy mají rovněž v souladu s čl. 21 odst. 3 této směrnice možnost odejmout povolení k pobytu, ukončit jeho platnost nebo zamítnout prodloužení jeho platnosti. Jakmile je totiž uprchlík podroben navrácení, již není důvod, aby mu bylo udělováno nebo prodloužováno povolení k pobytu, nebo aby byl nadále jeho držitelem. Jak poukázala generální advokátka v bodě 62 svého stanoviska, pakliže uprchlík nespadá do působnosti čl. 21 odst. 2 uvedené směrnice, čl. 21 odst. 3 posledně uvedené směrnice nelze použít. Proto v případě, že členský stát zahájí řízení proti uprchlíkovi za takových okolností, jako jsou okolnosti dotčené v původním řízení, avšak nemůže ho navrátit, protože podmínky požadované v čl. 21 odst. 2 téže směrnice nejsou splněny, nelze povolení k pobytu tohoto uprchlíka na základě čl. 21 odst. 3 směrnice 2004/83 odejmout.
- 45 Vystává tudíž otázka, zda za takových okolností může členský stát každopádně způsobem slučitelným s touto směrnicí odejmout povolení k pobytu uprchlíka na základě čl. 24 odst. 1 uvedené směrnice.
- 46 V této souvislosti je třeba konstatovat, že toto ustanovení výslovně stanoví pouze možnost neudělit povolení k pobytu, a nikoli možnost odejmout takové povolení nebo ukončit jeho platnost. Konkrétně toto ustanovení ukládá členským státům povinnost udělit uprchlíkovi co nejdříve povolení k pobytu platné po dobu alespoň tří let, jehož platnost lze prodloužit. Od této povinnosti se lze odchýlit, pouze pokud tomu brání závažné důvody bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku.
- 47 Přestože neexistuje výslovné ustanovení, které by členské státy opravňovalo odejmout na základě čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/83 povolení k pobytu, které bylo již uprchlíkovi uděleno, řada argumentů svědčí ve prospěch výkladu, který členským státům umožňuje přistoupit k takovému opatření.

- 48 Zprv je třeba konstatovat, že znění čl. 24 odst. 1 uvedené směrnice výslovně nevylučuje možnost odejmout povolení k pobytu.
- 49 Zadruhé odnětí povolení k pobytu je v souladu s účelem tohoto ustanovení. Jestliže jsou členské státy oprávněny zamítnout vydání nebo prodloužení platnosti povolení k pobytu, pokud to závažné důvody bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku odůvodňují, musejí být *a fortiori* oprávněny odejmout takové povolení k pobytu nebo ukončit jeho platnost, pokud takové důvody nastanou po jeho vydání.
- 50 Zatřetí je tento výklad rovněž v souladu se systematickou směrnicí 2004/83. Jak správně uvádí Evropská komise, čl. 24 odst. 1 též směrnice doplňuje čl. 21 odst. 3 uvedené směrnice v tom, že implicitně, avšak nevyhnutelně opravňuje dotyčný členský stát odejmout povolení k pobytu nebo ukončit jeho platnost, včetně případů, kdy podmínky čl. 21 odst. 2 uvedené směrnice nejsou splněny, pokud to závažné důvody bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku ve smyslu článku 24 též směrnice odůvodňují.
- 51 Z toho vyplývá, že členské státy mohou odejmout povolení k pobytu udělené uprchlíkovi nebo ukončit platnost tohoto povolení buď na základě čl. 21 odst. 3 směrnice 2004/83 za podmínky, že tento uprchlík spadá do působnosti čl. 21 odst. 2 této směrnice, nebo – není-li tomu tak – na základě čl. 24 odst. 1 této směrnice za podmínky, že závažné důvody bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku takové opatření odůvodňují.
- 52 Jak dále uvedla generální advokátka v bodě 68 svého stanoviska, takový výklad je podpořen přípravnými pracemi na směrnici 2004/83, které ozřejmují, že čl. 24 odst. 1 této směrnice byl vložen na návrh Spolkové republiky Německo v návaznosti na útoky ve Spojených státech dne 11. září 2001. Toto ustanovení tak bylo vloženo za účelem poskytnutí možnosti členským státům omezit za určitých specifických podmínek pohyb státních příslušníků třetích zemí v rámci schengenského prostoru s cílem bojovat proti terorismu, a zahrnout tak do právní úpravy ohrožení bezpečnosti státu a veřejného pořádku. Z těchto úvah tak vyplývá, že uvedené ustanovení členským státům implicitně svěřuje možnost odejmout již udělené povolení k pobytu, pokud jsou splněny podmínky, které stanoví.
- 53 Takový výklad vyplývá rovněž z povinnosti uložené článkem 24 odst. 1 směrnice 2004/83 členským státům udělit osobám, které mají postavení uprchlíka, povolení k pobytu platné po dobu alespoň tří let, jelikož nutným logickým následkem této povinnosti je možnost odejmout toto povolení k pobytu. V této souvislosti je třeba například připomenout, že čl. 9 odst. 1 písm. b) směrnice 2003/109 výslovně stanoví ztrátu právního postavení dlouhodobě pobývacího rezidenta v důsledku přijetí opatření k vyhoštění.
- 54 Konečně v tomto kontextu možnost, aby členský stát odejmul povolení k pobytu, které již uprchlíkovi udělil, odpovídá zřejmým logickým požadavkům. Nelze totiž vyloučit, že se členský stát, který udělil uprchlíkovi povolení k pobytu, z čistě náhodného důvodu poté dozví o existenci činů, kterých se tento uprchlík dopustil před vydáním povolení k pobytu a které by bránily vydání tohoto povolení ze závažných důvodů bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku, kdyby o nich tento členský stát věděl včas. Bylo by přitom neslučitelné s cílem sledovaným směrnicí 2004/83, aby v takové situaci neexistovala žádná možnost odejmout takové již udělené povolení k pobytu. Tento závěr platí tím spíše, když činy připisované dotyčnému uprchlíkovi byly spáchány po udělení dotčeného povolení k pobytu.
- 55 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na první a třetí otázku odpovědět, že směrnice 2004/83 musí být vykládána v tom smyslu, že povolení k pobytu, které bylo uprchlíkovi již uděleno, může být odejmuto buď na základě čl. 24 odst. 1 této směrnice, pokud jsou dány závažné důvody bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku ve smyslu tohoto ustanovení, nebo na základě čl. 21 odst. 3 uvedené směrnice, pokud existují důvody k uplatnění výjimky ze zásady nenavracení stanovené v čl. 21 odst. 2 též směrnice.

K druhé otázce

- 56 Podstatou druhé otázky předkládajícího soudu je, zda podporování teroristického sdružení uprchlíkem může představovat „závažné důvody bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku“ ve smyslu čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/83, a to i přesto, že tento uprchlík nespadá do působnosti čl. 21 odst. 2 této směrnice.
- 57 Za účelem poskytnutí užitečné odpovědi předkládajícímu soudu je třeba úvodem konstatovat, že pojem „závažné důvody“ uvedený v čl. 21 odst. 2 písm. a) směrnice 2004/83 a pojem „závažné důvody bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku“ uvedený v čl. 24 odst. 1 této směrnice nejsou definovány ani v těchto ustanoveních, ani v žádném jiném ustanovení uvedené směrnice.
- 58 V tomto kontextu musí být podle ustálené judikatury význam a dosah těchto pojmů určen s ohledem jak na znění dotyčných ustanovení unijního práva, tak na jejich kontext, jakož i na cíle sledované právní úpravou, jejíž jsou součástí (viz zejména rozsudky Lundberg, C-317/12, EU:C:2013:631, bod 19, a Bouman, C-114/13, EU:C:2015:81, bod 31), a v tomto případě na historii vzniku této právní úpravy (obdobně viz rozsudek Pringle, C-370/12, EU:C:2012:756, bod 135).
- 59 Co se týče znění čl. 21 odst. 1 písm. a) a čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/83, je třeba poukázat na to, že se tato směrnice v jednotlivých jazykových verzích vyznačuje rozdíly ve formulaci – a tedy určitou nesoudržností – pokud jde o podmínky, kterým podléhají výjimky stanovené těmito ustanoveními, jak tvrdí ve svém vyjádření Komise. K tomu se přidává skutečnost, že německá verze čl. 21 odst. 2 uvedené směrnice používá jiné výrazy, než jsou výrazy, jež používá německá verze čl. 33 odst. 2 Ženevské úmluvy („stichhaltige Gründe“ namísto „schwerwiegende Gründe“), zatímco anglická a francouzská verze čl. 21 odst. 2 téže směrnice používají výraz uvedený v anglické a francouzské verzi čl. 33 odst. 2 uvedené úmluvy („reasonable grounds“ a „raisons sérieuses“).
- 60 Za těchto podmínek je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury platí, že pokud se jazykové verze určitého znění liší, dotčené ustanovení musí být vykládáno a používáno jednotně na základě verzí vypracovaných ve všech jazycích Evropské unie (rozsudek M. a další, C-627/13 a C-2/14, EU:C:2015:59, bod 48 a citovaná judikatura).
- 61 Formulace použitá v jedné z jazykových verzí ustanovení unijního práva nemůže sloužit jako jediný základ pro výklad tohoto ustanovení ani jí nemůže být v tomto ohledu přiznána přednostní povaha vzhledem k jiným jazykovým verzím. Takový přístup by totiž byl neslučitelný s požadavkem jednotného použití unijního práva (v tomto smyslu viz rozsudek M. a další, C-627/13 a C-2/14, EU:C:2015:59, bod 48 a citovaná judikatura).
- 62 V případě rozdílů mezi jednotlivými jazykovými verzemi určitého znění unijního práva musí být tudíž dotčené ustanovení vykládáno podle jeho kontextu a cílů sledovaných právní úpravou, jejíž je součástí (rozsudek M. a další, C-627/13 a C-2/14, EU:C:2015:59, bod 49 a citovaná judikatura).
- 63 V této souvislosti je třeba nejprve připomenout, že postavení uprchlíka musí být osobě přiznáno, pokud tato osoba splňuje minimální normy stanovené unijním právem. Podle článku 13 směrnice 2004/83 přiznávají členské státy toto postavení všem státním příslušníkům třetích zemí a osobám bez státní příslušnosti, které splňují podmínky pro získání postavení uprchlíka v souladu s kapitolami II a III této směrnice. Z bodu 14 odůvodnění uvedené směrnice, podle kterého je přiznání uvedeného postavení deklaratorním aktem, vyplývá, že členské státy nemají v tomto ohledu žádnou diskreční pravomoc.
- 64 Z článku 78 odst. 1 SFEU dále vyplývá, že společná politika, kterou Unie vyvíjí v oblasti azylu, má za cíl poskytnout každému státnímu příslušníkovi třetí země, který „potřebuje mezinárodní ochranu“, „přiměřený status“, a zajistit „dodržování zásady nenavracení“.

- 65 Je rovněž třeba připomenout, že tato zásada nenavrácení je zaručena jakožto základní právo článkem 18 a čl. 19 odst. 2 Listiny základních práv Evropské unie.
- 66 Bod 10 odůvodnění směrnice 2004/83 za tímto účelem uvádí, že tato směrnice ctí základní práva a dodržuje zásady uznané Listinou základních práv Evropské unie, přičemž zejména zajišťuje plné dodržování lidské důstojnosti a práva na azyl u žadatelů o azyl a jejich rodinných příslušníků, kteří je doprovázejí.
- 67 Bod 6 odůvodnění směrnice 2004/83 tudíž stanoví, že hlavním cílem této směrnice je kromě zajištění toho, aby všechny členské státy používaly společná kritéria pro zjišťování totožnosti osob, které mezinárodní ochranu skutečně potřebují, zajištění minimální úrovně výhod poskytovaných těmto osobám ve všech členských státech.
- 68 Článek 21 odst. 2 a čl. 24 odst. 1 uvedené směrnice představují v tomto ohledu provedení do pozitivního práva práv přiznaných všem osobám unijním právem s cílem zajistit jim trvalou ochranu před pronásledováním. Tato dvě ustanovení jsou ostatně součástí kapitoly VII téže směrnice, nadepsané „Obsah mezinárodní ochrany“, jejímž cílem je vymezit výhody, kterých mohou požívat úspěšní žadatelé o postavení uprchlíka nebo podpůrnou ochranu.
- 69 Jak bylo konstatováno v bodě 50 tohoto rozsudku, i když mezi čl. 21 odst. 2 a 3 směrnice 2004/38 a čl. 24 odst. 1 této směrnice existuje nejen určité překrývání, jelikož se obě tato ustanovení týkají možnosti poskytnuté členskými státy zamítnout udělení povolení k pobytu, odejmout ho, ukončit jeho platnost nebo zamítnout prodloužení jeho platnosti, nýbrž i komplementarita, je nesporné, že uvedená ustanovení mají odlišnou působnost a spadají do různých právních režimů.
- 70 Článek 21 odst. 1 směrnice 2004/83 stanoví zásadu, že uprchlíci jsou v zásadě chráněni před navrácením. Naproti tomu čl. 21 odst. 2 této směrnice zavádí výjimku z této zásady umožňující navrácení uprchlíka bez ohledu na to, zda je jako uprchlík formálně uznán, buď na základě čl. 21 odst. 2 písm. a) uvedené směrnice, existují-li závažné důvody pro to, aby byl považován za nebezpečí pro bezpečnost členského státu, v němž se nachází, nebo na základě čl. 21 odst. 2 písm. b) téže směrnice, představuje-li jako osoba odsouzená pravomocným rozsudkem za zvlášť závažný trestný čin nebezpečí pro společnost dotyčného členského státu.
- 71 I když je navrácení uprchlíka v zásadě dovoleno odchylným ustanovením čl. 21 odst. 2 směrnice 2004/83, představuje až poslední možnost, ke které se může členský stát uchýlit, pokud žádné jiné opatření není možné nebo dostatečné k čelení nebezpečí, které tento uprchlík představuje pro bezpečnost nebo společnost tohoto členského státu. V případě, že členský stát na základě čl. 14 odst. 4 této směrnice odejme, ukončí platnost či zamítne prodloužení platnosti postavení uprchlíka přiznaného osobě, je tato osoba v souladu s čl. 14 odst. 6 uvedené směrnice způsobilá k právům uvedeným zejména v člancích 32 a 33 Ženevské úmluvy.
- 72 Důsledky použití výjimky podle čl. 21 odst. 2 směrnice 2004/83 mohou být pro dotyčného uprchlíka velmi drastické, jak uvedla generální advokátka v bodě 81 svého stanoviska, jelikož může být navrácen do země, kde mu může hrozit pronásledování. To je důvod, proč toto ustanovení podřizuje praxi navrácení přísným podmínkám, jelikož konkrétně jedině uprchlík, který byl odsouzen pravomocným rozsudkem za „zvlášť závažný trestný čin“, může být považován za osobu, která představuje „nebezpečí pro společnost dotyčného členského státu“ ve smyslu uvedeného ustanovení. Ostatně i tehdy, když jsou tyto podmínky splněny, představuje navrácení dotyčného uprchlíka pouze možnost ponechanou na volném uvážení členských států, které si mohou zvolit jiné méně přísné možnosti.
- 73 Naproti tomu čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/83, jehož znění má abstraktnější povahu než znění čl. 21 odst. 2 této směrnice, se týká pouze zamítnutí udělení povolení k pobytu uprchlíkovi a odnětí tohoto povolení k pobytu, a nikoli navrácení tohoto uprchlíka. Toto ustanovení se tedy týká výlučně případů, kdy nebezpečí, které představuje uvedený uprchlík pro bezpečnost státu, veřejný pořádek nebo

společnost dotyčného členského státu, nemůže odůvodnit ztrátu postavení uprchlíka ani *a fortiori* navrácení tohoto uprchlíka. To je důvod, proč uplatnění výjimky stanovené v čl. 24 odst. 1 uvedené směrnice nepředpokládá existenci zvláště závažného trestného činu.

- 74 Důsledky odnětí povolení k pobytu na základě čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/83 jsou tedy pro uprchlíka méně tíživé, jelikož toto opatření nemůže vést k odnětí jeho postavení uprchlíka, a natož k jeho navrácení ve smyslu čl. 21 odst. 2 této směrnice.
- 75 Z toho vyplývá, že pojem „závažné důvody“ ve smyslu čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/83 má širší dosah než pojem „závažné důvody“ ve smyslu čl. 21 odst. 2 této směrnice, a že některé okolnosti, které nemají takovou míru závažnosti, která by členský stát opravňovala k uplatnění výjimky stanovené v čl. 21 odst. 2 uvedené směrnice a k přijetí rozhodnutí o navrácení, mohou nicméně tomuto členskému státu umožnit na základě čl. 24 odst. 1 téže směrnice zbavit dotyčného uprchlíka jeho povolení k pobytu.
- 76 Co se po tomto upřesnění týče specifické otázky položené předkládajícím soudem, zda podporování teroristického sdružení může představovat „závažné důvody bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku“ ve smyslu čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/83, je třeba připomenout, že pojmy „bezpečnost státu“ nebo „veřejný pořádek“ nejsou tímto ustanovením definovány.
- 77 Naproti tomu měl Soudní dvůr již příležitost podat výklad pojmů „veřejná bezpečnost“ a „veřejný pořádek“ uvedených v člancích 27 a 28 směrnice 2004/38. I když tato směrnice sleduje jiné cíle než směrnice 2004/83, ačkoli členské státy mají možnost v souladu s vnitrostátními potřebami, které se mohou v jednotlivých členských státech a v různých obdobích lišit, určit požadavky veřejného pořádku a veřejné bezpečnosti (rozsudek I., C-348/09, EU:C:2012:300, bod 23 a citovaná judikatura), nic to nemění na tom, že se rozsah ochrany, kterou společnost zamýšlí poskytnout svým základním zájmům, nemůže měnit v závislosti na právním postavení osoby, která tyto zájmy porušuje.
- 78 Za účelem výkladu pojmu „závažné důvody bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku“ ve smyslu čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/38 je tedy třeba nejprve zohlednit, že bylo již rozhodnuto, že pojem „veřejná bezpečnost“ ve smyslu čl. 28 odst. 3 směrnice 2004/83 zahrnuje jak vnitřní, tak vnější bezpečnost členského státu (viz zejména rozsudek Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 43 a citovaná judikatura), a že tedy veřejná bezpečnost může být dotčena zásahem do funkčnosti základních institucí a veřejných služeb, jakož i přežití obyvatelstva, stejně jako nebezpečím vážného narušení vnějších vztahů nebo mírového soužití národů anebo zásahem do vojenských zájmů (rozsudek Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 44). Mimoto Soudní dvůr v tomto kontextu rovněž rozhodl, že pojem „naléhavé důvody týkající se veřejné bezpečnosti“ ve smyslu tohoto čl. 28 odst. 3 předpokládá nejen existenci zásahu do veřejné bezpečnosti, ale rovněž obzvláštní závažnost takového zásahu, což je vyjádřeno použitím výrazu „naléhavé důvody“ (rozsudek Tsakouridis, C-145/09, EU:C:2010:708, bod 41).
- 79 Dále je třeba poznamenat, že výklad pojmu „veřejného pořádku“ uvedeného ve směrnici 2004/38, zejména v člancích 27 a 28 této směrnice, byl podán v judikatuře Soudního dvora v tom smyslu, že použití tohoto pojmu předpokládá v každém případě kromě narušení společenského pořádku, které představují všechna porušení práva, existenci skutečného, aktuálního a dostatečně závažného ohrožení některého základního zájmu společnosti (viz zejména rozsudek Byankov, C-249/11, EU:C:2012:608, bod 40 a citovaná judikatura).
- 80 Co se v tomto kontextu konkrétně týče směrnice 2004/83, je třeba připomenout, že podle bodu 28 odůvodnění této směrnice se pojmy „bezpečnosti státu“ a „veřejného pořádku“ vztahují rovněž na případy, kdy státní příslušník třetí země patří ke spolčení podporujícímu mezinárodní terorismus nebo podporuje takové spolčení.

- 81 Mimoto je třeba konstatovat, že čl. 1 odst. 3 společného postojů Rady 2001/931/SZBP ze dne 27. prosince 2001 o uplatnění zvláštních opatření k boji proti terorismu (Úř. věst. L 344 s. 93; Zvl. vyd. 18/01, s. 217), ve znění účinném v době rozhodné z hlediska skutkového stavu v původním řízení (dále jen „společný postoj 2001/931“), definuje, co je třeba chápat „teroristickým činem“, a že právě PKK se nachází na seznamu připojeném k tomuto společnému postoji.
- 82 Ze všech těchto úvah vyplývá, že podpora poskytovaná uprchlíkem organizaci zapojené do činů spadajících do působnosti společného postojů 2001/931, tak v zásadě představuje okolnost, která může prokazovat, že podmínky pro uplatnění výjimky stanovené v čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/83 jsou splněny.
- 83 Zařazení organizace na seznam připojený ke společnému postoji 2001/931 je tedy, jak uvedla generální advokátka v bodě 95 svého stanoviska, jasným náznakem toho, že tato organizace teroristickou organizací je, nebo existuje podezření, že takovou organizací je. Takovou okolnost tedy musí příslušný orgán nutně zohlednit při prvotním ověřování, zda se daná organizace dopustila teroristických činů.
- 84 Je tak třeba v každém jednotlivém případě ověřit, zda činy dotčené organizace mohou ohrožovat bezpečnost státu nebo veřejný pořádek ve smyslu čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/83. V této souvislosti Soudní dvůr rozhodl, pokud jde o čl. 12 odst. 2 písm. b) této směrnice, že na teroristické činy, které se vyznačují násilím vůči civilnímu obyvatelstvu, musí být nahlíženo jako na vážné nepolitické zločiny ve smyslu tohoto ustanovení, přestože byly údajně spáchány s politickým cílem (rozsudek B a D, C-57/09 a C-101/09, EU:C:2010:661, bod 81).
- 85 Mimoto Soudní dvůr konstatoval, že mezinárodní teroristické činy jsou, obecně a nezávisle na účasti státu, v rozporu s cíli a zásadami Organizace spojených národů (rozsudek B a D, C-57/09 a C-101/09, EU:C:2010:661, bod 83). Z toho plyne, že se členský stát může v případě existence takových činů právem dovolávat závažných důvodů bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku ve smyslu čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/83 za účelem použití výjimky stanovené tímto ustanovením.
- 86 Po provedení tohoto ověření musí příslušný orgán poté posoudit jemu známé konkrétní skutečnosti za účelem určení, zda podpora dotčené organizace v podobě pomoci při získávání finančních prostředků a pravidelné účasti na akcích pořádaných touto organizací, což je patrně případ pana H. T. ve věci v původním řízení, spadá do působnosti čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/83.
- 87 I když totiž činy spáchané organizací, která je zapsána na seznamu připojeném ke společnému postoji 2001/931 z důvodu svého zapojení do teroristických činů, mohou souviset s důvodem výjimky uvedeným v čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/83, pouhá okolnost, že dotčená osoba podporovala tuto organizaci, nemůže mít automaticky za následek odnětí jejího povolení k pobytu podle tohoto ustanovení (obdobně viz rozsudek B a D, C-57/09 a C-101/09, EU:C:2010:661, bod 88).
- 88 Přímý vztah mezi společným postojem 2001/931 a směrnicí 2004/83, co se týče sledovaných cílů, neexistuje a nemůže být odůvodněné, aby příslušný orgán, pokud zamýšlí zbavit uprchlíka jeho povolení k pobytu podle čl. 24 odst. 1 této směrnice, vycházel pouze z jeho podpory organizace uvedené na seznamu přijatém mimo rámec, který uvedená směrnice zavedla s ohledem na Ženevskou úmluvu (v tomto smyslu viz rozsudek B a D, C-57/09 a C-101/09, EU:C:2010:661, bod 89).
- 89 Pokud jde o věc v původním řízení, vyplývá z toho, že podmínky, za kterých byla na seznam připojený ke společnému postoji 2001/931 zapsána organizace podporovaná panem H. T., nelze srovnávat s individuálním posouzením konkrétních skutečností, které musí předcházet každému rozhodnutí, jež zbavuje uprchlíka jeho povolení k pobytu podle čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/83 (obdobně viz rozsudek B a D, C-57/09 a C-101/09, EU:C:2010:661, bod 91).

- 90 V rámci soudního přezkumu posouzení, které provedl příslušný orgán, tak předkládající soud musí zkoumat úlohu, kterou pan H. T. skutečně hrál v rámci své podpory této organizace a zejména usilovat o zjištění, zda on sám spáchal teroristické činy, zda a v jaké míře byl zapojen do plánování, rozhodování nebo řízení jiných osob za účelem páčání činů tohoto druhu, a zda a v jaké míře financoval takové činy nebo obstarával pro jiné osoby prostředky pro jejich spáchání.
- 91 Co se v projednávané věci týče podporování PKK panem H. T., ze spisu vyplývá, že se dotyčná osoba účastnila povolených setkání a událostí, jako jsou oslavy kurdského Nového roku, jakož i vybírání darů pro tuto organizaci. Existence takových jednání však nutně neznamená, že jejich autor podporoval legitimitu teroristických činností. Jednání tohoto druhu *a fortiori* nepředstavují sama o sobě teroristické činy.
- 92 V tomto kontextu má předkládající soud rovněž povinnost posoudit míru závažnosti nebezpečí pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek vyplývajícího z činů, kterých se dopustil pan H. T. Předkládající soud musí konkrétně ověřit, zda lze této osobě přičíst osobní odpovědnost za provádění činností PKK. I když je v této souvislosti pravda, že je třeba zohlednit trestní odsouzení pana H. T. pravomocným rozsudkem dne 3. prosince 2008, tomuto soudu přísluší zkoumat s ohledem na zásadu proporcionality, kterou opatření, které mělo být přijato, muselo respektovat, zda nebezpečí, které dotyčná osoba mohla případně v minulosti představovat pro bezpečnost státu nebo veřejný pořádek Spolkové republiky Německo, ještě existovalo ke dni, kdy bylo rozhodnutí dotčené v původním řízení přijato.
- 93 V této souvislosti uvedenému předkládajícímu soudu rovněž přísluší zohlednit okolnost, že panu H. T. byla uložena pokuta, a nikoli trest odnětí svobody, a zkoumat, zda s ohledem na tuto okolnost, a případně povahu činů, kterých se dotyčná osoba dopustila, existovaly „závažné důvody bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku“ ve smyslu čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/83 odůvodňující odnětí povolení k pobytu pana H. T.
- 94 Po těchto upřesněních je třeba ještě dodat, že uplatnění výjimky stanovené v čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/83 členským státem má pro dotyčného uprchlíka za následek zaprvé ztrátu jeho povolení k pobytu, ač je tento uprchlík, jako ve věci dotčené v původním řízení, oprávněn na jiném právním základě legálně pobývat na území tohoto členského státu.
- 95 V této souvislosti je však třeba zdůraznit, že uprchlík, jehož povolení k pobytu je odňato na základě čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/83, si zachovává své postavení uprchlíka, pokud a dokud není platnost tohoto postavení ukončena. I když je tudíž dotyčná osoba zbavena povolení k pobytu, zůstává uprchlíkem, a z tohoto důvodu si zachovává právo na výhody, které kapitola VII této směrnice zaručuje všem uprchlíkům, zejména právo na ochranu před navrácením, zachování celistvosti rodiny, právo na cestovní doklady, přístup k zaměstnání, vzdělání, sociální péči, zdravotní péči a bydlení, svobodu pohybu na území daného členského státu a přístup k integračním opatřením. Jinými slovy, členský stát nemá žádnou diskreční pravomoc ohledně toho, zda bude tomuto uprchlíkovi nadále poskytovat hmotněprávní výhody zaručené uvedenou směrnicí, nebo mu je odmítne.
- 96 I když je pravda, že bod 30 odůvodnění směrnice 2004/83 stanoví, že členské státy mohou v mezích daných mezinárodními závazky stanovit, že „je udělení výhod týkajících se přístupu k zaměstnání, sociální a zdravotní péči a přístupu k integračním opatřením podmíněno předchozím vydáním povolení k pobytu“, takto stanovená podmínka odkazuje na kroky čistě správního charakteru, jelikož kapitola VII této směrnice má za cíl zaručit uprchlíkům minimální úroveň výhod ve všech členských státech. Dále vzhledem k tomu, že tento bod odůvodnění nemá žádná odpovídající ustanovení v uvedené směrnici, nemůže představovat právní základ, který by členským státům umožňoval snížit výhody zaručené touto kapitolou VII, pokud je povolení k pobytu uprchlíka odejmuto.

- 97 Jelikož tato práva přiznaná uprchlíkům jsou důsledkem přiznání postavení uprchlíka, a nikoli vydání povolení k pobytu, uprchlík, dokud má toto postavení, musí mít práva, která mu jsou tak zaručena směrnicí 2004/83, přičemž tato práva lze omezit pouze za podmínek stanovených kapitolou VII této směrnice a členské státy nemají právo stanovit další omezení, která v ní nejsou uvedena.
- 98 Z tohoto důvodu, pokud jde o věc dotčenou v původním řízení, je okolnost, jak vyplývá ze spisu předloženého Soudnímu dvoru, že odnětí povolení k pobytu pana H. T., ke kterému došlo bez dalšího v návaznosti na rozhodnutí o vyhoštění, mělo vliv na jeho přístup k zaměstnání, vzdělání a jiným sociálním právům, jelikož v německém právu je požívání těchto práv spojeno se zákonným držením povolení k pobytu, neslučitelná se směrnicí 2004/83.
- 99 S ohledem na výše uvedené úvahy je třeba na druhou otázku odpovědět, že podporování teroristického sdružení zapsaného na seznam připojený ke společnému postoji 2001/931 může představovat jeden ze „závažných důvodů bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku“ ve smyslu čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/83, přestože podmínky stanovené v čl. 21 odst. 2 této směrnice nejsou splněny. Aby povolení k pobytu udělené uprchlíkovi mohlo být odejmuto na základě čl. 24 odst. 1 této směrnice z důvodu, že tento uprchlík podporuje takové teroristické sdružení, jsou příslušné orgány pod kontrolou vnitrostátních soudů povinny provést individuální posouzení konkrétních skutkových okolností týkajících se činností jak dotyčného sdružení, tak uprchlíka. Pokud se členský stát rozhodne vyhostit uprchlíka, jehož povolení k pobytu bylo odejmuto, avšak pozastaví vykonatelnost tohoto rozhodnutí, je s uvedenou směrnicí neslučitelné zbavit ho přístupu k výhodám zaručeným kapitolou VII této směrnice, ledaže se uplatní výslovná výjimka stanovená touto směrnicí.

K nákladům řízení

- 100 Vzhledem k tomu, že řízení má, pokud jde o účastníky původního řízení, povahu incidenčního řízení ve vztahu ke sporu probíhajícímu před předkládajícím soudem, je k rozhodnutí o nákladech řízení příslušný uvedený soud. Výdaje vzniklé předložením jiných vyjádření Soudnímu dvoru než vyjádření uvedených účastníků řízení se nenahrazují.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (první senát) rozhodl takto:

- 1) **Směrnice Rady 2004/83/ES ze dne 29. dubna 2004 o minimálních normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli žádat o postavení uprchlíka nebo osoby, která z jiných důvodů potřebuje mezinárodní ochranu, a o obsahu poskytované ochrany, musí být vykládána v tom smyslu, že povolení k pobytu, které bylo uprchlíkovi již uděleno, může být odejmuto buď na základě čl. 24 odst. 1 této směrnice, pokud jsou dány závažné důvody bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku ve smyslu tohoto ustanovení, nebo na základě čl. 21 odst. 3 uvedené směrnice, pokud existují důvody k uplatnění výjimky ze zásady nenavracení stanovené v čl. 21 odst. 2 téže směrnice.**
- 2) **Podporování teroristického sdružení zapsaného na seznam připojený ke společnému postoji Rady 2001/931/SZBP ze dne 27. prosince 2001 o uplatnění zvláštních opatření k boji proti terorismu, ve znění účinném v době rozhodné z hlediska skutkového stavu v původním řízení, může představovat jeden ze „závažných důvodů bezpečnosti státu nebo veřejného pořádku“ ve smyslu čl. 24 odst. 1 směrnice 2004/83, přestože podmínky stanovené v čl. 21 odst. 2 této směrnice nejsou splněny. Aby povolení k pobytu udělené uprchlíkovi mohlo být odejmuto na základě čl. 24 odst. 1 této směrnice z důvodu, že tento uprchlík podporuje takové teroristické sdružení, jsou příslušné orgány pod kontrolou vnitrostátních soudů povinny provést individuální posouzení konkrétních skutkových okolností týkajících se činností jak dotyčného sdružení, tak uprchlíka. Pokud se členský stát rozhodne vyhostit**

uprchlíka, jehož povolení k pobytu bylo odejmuto, avšak pozastaví vykonatelnost tohoto rozhodnutí, je s uvedenou směrnicí neslučitelné zbavit ho přístupu k výhodám zaručeným kapitolou VII této směrnice, ledaže se uplatní výslovná výjimka stanovená toutéž směrnicí.

Podpisy.